Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ
«01» лютого 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ Й ЛІТЕРАТУРНОЇ КРИТИКИ. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА КІНЦЯ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ.

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації 035.01. Українська мова та література
освітньої програми 035.01.01 Українська мова та література

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 3185/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
(підпис) (прізвище, ініціали)
«01» лютого 2024 р.

Київ – 2024

Розробник:
Віннікова Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства.

Викладач:
Віннікова Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства;

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Протокол від 17 січня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри _____ (Олена БРОВКО)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
035.01 Українська мова і література

___.___.2024 р.

Гарант освітньої програми _____ (Тетяна ВИДАЙЧУК)

Робочу програму перевірено

01.02.2024 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Факультету української філології, культури і мистецтва _____(Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:
на 20__/20__н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

на 20__/20__н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

на 20__/20__н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

на 20__/20__н.р. _____ (_____) «__»__20__р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української літератури і літературної критики

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов’язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	27/810	
Курс	1-4	
Семестр	1-8	
Кількість змістових модулів з розподілом	27	27
Обсяг кредитів	27	27
Обсяг годин, зокрема:	810	810
Аудиторні	364	104
Модульний контроль	54	-
Семестровий контроль	150	-
Самостійна робота	242	706
Форма семестрового контролю	Екзамен	

Українська література і літературна критика кінця XIX – початку XX століття

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов’язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, зокрема:	90	90
Аудиторні	42	12
Модульний контроль	6	–
Семестровий контроль	15	–
Самостійна робота	27	78
Форма семестрового контролю	Іспит в 5 семестрі	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс *«Українська література і літературна критика кінця XIX – початку XX ст.»* є складовою частиною дисциплін філологічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: засвоєння знань про закономірності українського літературного процесу межі століть, опанування адекватних для зазначеного матеріалу методологій літературознавчого аналізу, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі філологічної освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.

Метою курсу є розкриття закономірностей розвитку української літератури межі XIX та XX ст., процесу навчання і виховання студентської молоді, її наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розроблення на цій основі підходів щодо удосконалення системи формування готовності бакалаврів до викладацької та науково-педагогічної діяльності.

Завдання:

– проаналізувати закономірностей українського літературного процесу межі XIX та XX ст.;

– ознайомитись із розвитком української літературно-критичної думки межі XIX та XX ст.;

– вивчити біографії письменників та їхніх художніх творів межі XIX та XX ст.;

– активно застосовувати провідних вітчизняних і західноєвропейських – літературознавчих методологій щодо зазначеного літературного матеріалу.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань: історія розвитку української літератури та літературної критики межі XIX та XX ст., основні художньо-філософські концепції українського літературного процесу межі XIX та XX ст., головні стильові течії, взаємодія літературних поколінь, еволюція української естетичної свідомості, національна специфіка та традиції української літератури даного періоду, її місце на ідейно-естетичній карті Європи.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема реферативних досліджень з актуальних проблем розвитку української літератури та літературної критики межі XIX та XX ст. у західноєвропейському контексті.

Формування наступних **програмних компетентностей**

ЗК1 - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 - Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 - Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 - Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 - Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13 - Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК1 - Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК7 - Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8 - Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9 - Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ФК 10 - Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК16 - Літературознавча компетентність передбачає: знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опанування дисципліною студент має:

– аналізувати художні твори українських письменників межі XIX та XX ст.;

– виокремлювати специфічні для українського літературного процесу даного періоду стильові тенденції;

– вибудовувати цілісну картину розвитку української літератури межі XIX та XX ст.;

– актуалізувати значимі типологічні паралелі між українською літературою та західноєвропейськими літературами даного періоду;

– з’ясовувати вплив на розвиток української літератури та літературної критики межі XIX та XX ст. інших видів мистецтва – музики, театру, живопису, архітектури, скульптури, хореографії, кіно тощо;

– аналізувати ступень впливу та проникнення в українську літературу основних філософських концепції епохи fin de siecle (ніцшеанство, декаданс, психоаналіз, фемінізм тощо);

– опрацьовувати наукові літературознавчі тексти;

– аналізувати типові шкільні та університетські підручники та посібники з української літератури й оцінювати їхній зміст із врахуванням актуального погляду на український літературний процес межі XIX та XX ст.

ПРН1 - Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2 - Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 - Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4 - Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН5 - Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6 - Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН7 - Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв’язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН8 - Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови та літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 11 - Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ПРН 13 - Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15 - Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН16 - Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 19 - Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ”

Для студентів ***денної форми*** навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторні				Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль
			Разом аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських			
Змістовий модуль I **Криза народництва та модерний дискурс в українській літературі межі XIX – XX ст.**									
1	Народницький і ранньо-модерністський дискурси к. XIX – поч. XX ст.	4					2		
2	Художні напрями та течії в українській літературі к. XIX – поч. XX ст.	8	6	2	2	2	2		
3	Неоромантизм Лесі Українки.	10	6	2	4		4		
4	Феміністичний дискурс українського модернізму. Ольга Кобилянська	8	4	2	2	2	4		
5	Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейського імпресіонізму	7	4	2	2		3		
Разом		**39**	**22**	**8**	**10**	**4**	**15**	**2**	
Змістовий модуль II **Утвердження модернізму в українській літературі межі XIX та XX століть**									
6	Експресіоністичне письмо. Василь Стефаник	4	2			2	2		
7	Український поетичний символізм. Творчість Олександра Олеся та Миколи Вороного	6	4	2		2	2		
8	Жанрово-стильові особливості творчості В.Винниченка	6	4	2		2	2		
9	Творчість письменників «Молодої музи». Богдан Лепкий, Петро Карманський, Михайло Яцків, Василь Пачовський	4	2		2		2		
10	Феномен “покутської трійці” в українській літературі. Творчість Леся Мартовича та Марка Черемшини	4	2		2		2		
11	Творчість Володимира Самійленка	4	2		2		2		
12	Творчість Осипа Маковея, Андрія Чайковського, Спиридона Черкасенка	2	2		2				
13	Творчість Тимофія Бурдуляка, Архипа Тесленка, Степана Васильченка	2	2		2				
Разом		**36**	**20**	**4**	**10**	**6**	**12**	**4**	
Разом за два модулі		**90**	**42**	**12**	**20**	**10**	**27**	**6**	**15**

Для студентів ***заочної форми*** навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторні				Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль
			Разом аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських			
Змістовий модуль I **Криза народництва та модерний дискурс в українській літературі межі XIX – XX ст.**									
1	Народницький і ранньо-модерністський дискурси кінця XIX – початку XX століття	6					6		
2	Художні напрями та течії в українській літературі к. XIX – поч. XX ст.	8	2	2			6		
3	Неоромантизм Лесі Українки.	8	2	2			6		
4	Феміністичний дискурс українського модернізму. Ольга Кобилянська	8	2		2		6		
5	Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейського імпресіонізму	8	2		2		6		
Разом		**38**	**8**	**4**	**4**		**30**	**2**	
Змістовий модуль II **Утвердження модернізму в українській літературі межі XIX та XX століть**									
6	Експресіоністичне письмо. Василь Стефаник	8	2		2		6		
7	Український поетичний символізм. Творчість Олександра Олеся та Миколи Вороного	6					6		
8	Жанрово-стильові особливості творчості В.Винниченка	8	2	2			6		
9	Творчість письменників «Молодої музи». Богдан Лепкий, Петро Карманський, Михайло Яцків, Василь Пачовський	6					6		
10	Феномен “покутської трійці” в українській літературі. Творчість Леся Мартовича та Марка Черемшини	6					6		
11	Творчість Володимира Самійленка	6					6		
12	Творчість Осипа Маковея, Андрія Чайковського, Спиридона Черкасенка	6					6		
13	Творчість Тимофія Бурдуляка, Архипа Тесленка, Степана Васильченка	6					6		
Разом		**52**	**4**	**2**	**2**		**48**		
Разом за два модулі		**90**	**12**	**6**	**6**		**78**		

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І
КРИЗА НАРОДНИЦТВА ТА МОДЕРНИЙ ДИСКУРС В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ МЕЖІ XIX – XX СТОЛІТЬ

Тема 1-2. Народницький і ранньомодерністський дискурси кінця XIX – початку XX століть. Художні напрями та течії в українській літературі кінця XIX – початку XX століть

Народництво. Ранньомодерністський і декадентський дискурс. Ситуація часу – життя fin de siecle'у. Тематичне розширення, ускладнення проблематики і форм мистецтва. Жанрове урізноманітнення. Трактат І. Франка «Із секретів поетичної творчості» (1898). Статті С. Єфремова «В поисках новой красоты» та Лесі Українки «Малоруссикие писатели на Буковине». Проблема традицій та новаторства. Поетичні альманахи 1900-х років. («З-над хмар і долин»). Роль М. Вороного як речника раннього модернізму.

Особливості модерністських літературних стилів (декадентизм, символізм, імпресіонізм, експресіонізм, неоромантизм) в українській літературі. Європейський контекст. Теми і жанри новітньої. Експериментаторство й наслідування. Філософські ідеї й теоретико-літературні концепції модернізму.

Основні поняття теми: модернізм, народництво, естетизм, утилітаризм літературної творчості, марксизм, фемінізм, стиль, модернізм, експресіонізм, неоромантизм.

Тема3. Неоромантизм Лесі Українки

Життєвий шлях письменниці. Світоглядно-естетичні засади творчості й теоретико-літературні погляди в контексті доби. Леся Українка як теоретик новоромантизму. Народницькі тенденції у збірці «На крилах пісень» (1893): тематика, риторика, поетика. Жанрова й композиційна своєрідність збірки «Думи і мрії» (1899). Ліро-епічні поеми крізь призму їхньої проблематики. Модерністські тенденції у збірці «Відгуки» (1902): мотиви, жанри, версифікація. Рецепція поезії Лесі Українки. Драматичні поеми Лесі Українки: проблематика, поетика, інноватика, контексти. Художньо-стильові особливості прози. Літературно-критична рецепція. Вплив на розвиток української літератури XX століття.

Основні поняття теми: неоромантизм, модернізм, народництво, емансипація, жіночий голос, жіноче письмо, логоцентризм, психоаналіз, фрейдизм, «нова жінка», меланхолія, ніцшеанство.

Тема 4. Модерністичні тенденції в творчості Ольги Кобилянської

Біографічні віхи Ольги Кобилянської. Становлення літературно-естетичних поглядів (ніцшеанство, фемінізм). Маніфестовий характер повістей «Людина» і «Царівна». Тематична модернізація («За готар», «Битва», «Банк рустикальний»). Жіноче письмо («Valse melancolique», «Природа»,

«Аристократка»). Архетипність, символіка і філософічність повісті «Земля» (1901). Рецепція сучасників (С. Єфремов, І. Франко, Леся Українка, В. Стефаник, М. Коцюбинський). Феміністичний дискурс новелістики у збірках «До світа» (1905), «Ніоба», «Через кладку» (1905), «За ситуаціями» (1913). Новоромантизм і неоміфологізм повісті «У неділю рано вранці зілля копала...». Пацифіські мотиви у творчості О. Кобилянської («Лист засудженого на смерть вояка до своєї жінки», «Назустріч долі», «Юда». Літературно-критична рецепція.

Основні поняття теми: неоромантизм, модернізм, народництво, емансипація, жіночий голос, жіноче письмо, логоцентризм, психоаналіз, фрейдизм, «нова жінка», меланхолія, ніцшеанство.

Тема 5. Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейського імпресіонізму

Вплив етнографічно-побутової поетики І. Нечуя-Левицького та Панаса Мирного на ранні твори письменника. Концепція дитини в дитячих оповіданнях. Особливості побудови сюжету. Критика народництва. Соціальна, морально-етична і філософська проблематика творів Коцюбинського. Неоромантичні тенденції у прозі. Поетика соціально-психологічних новел й психологічне письмо. Особливості імпресіоністичної поетики: внутрішній монолог, рефлективність, синестезія, фрагментарність, суб'єктивація оповіді, видозміна пейзажу, портрета, інтер'єру, жанрова інноватика (етюд, акварель, лірико-драматична поема в прозі). Імпресіоністичний маніфест письменника («Intermezzo»). Індивідуально-психологічний та соціально-історичний аспекти імпресіоністичних творів. Повість «Fata morgana» (1903–1910) – екзистенційні виміри. Літературні паралелі К. Гамсун, М. Чехов, М. Горький та ін. Імпресіоністичні тенденції в літературі 1920-х років. Коцюбинський і кіно. Літературно-критична рецепція творчості Коцюбинського.

Основні поняття теми: імпресіонізм, літературний імпресіонізм, письмо, враження, суб'єкт, об'єкт, текстуальний ландшафт, слід, відбиток, художній простір, семіотичне моделювання, кут зору, оповідь, оповідач.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. УТВЕРДЖЕННЯ МОДЕРНІЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ МЕЖІ XIX ТА XX СТОЛІТЬ

Тема 6. Експресіоністичне письмо. Василь Стефаник

Біографічні віхи. Модерністські тенденції в «Поезії в прозі». Елементи декадансу. Характеристика збірки новел «Синя книжечка». Експресіоністська поетика збірок «Камінний хрест» (1900), «Дорога» (1901), «Моє слово» (1905): Жанри. Тематика. Поетика. Імпресіоністичність у творах «Моє слово», «Дорога». Новелістика 1916–1933 років (Зб. «Земля» (1926)) в контексті української літератури 1920-х років. Літературно-мистецькі контексти прози Василя Стефаника. Покутська трійця. Ідіостиль Марка Черемшини. Особливості слововжитку. Літературно-критична рецепція. Особливості ідіостилю Леся Мартович. Сатиричне спрямування творчості. Взаємини з Василем Стефаником.

Стефаник і кіно. Літературно-критична рецепція.

Основні поняття теми: оновлення художнього мовлення, модернізм, натуралізм, експресіонізм, внутрішній наратив, ідіостиль, образ, символ, еклектизм, абстракція, ідея культури, дуалізм, урбанізм, риторика, експресіонізм.

Тема 7. Український поетичний символізм. Творчість Олександра Олеся та Миколи Вороного

Особливості символістичної поезії. Формування світогляду та естетичні засади творчості. Поетична практика декадансу, «чистого мистецтва». Жанрові особливості і мотиви поезії Олександра Олеся. Поетичні збірки. Новоромантичні мотиви конфлікту між духовним і буденним. Поетичний нарцисизм Миколи Вороного. Урбанізм. Жанровий поліфонізм. Естетичний егоцентризм Грицька Чупринки. Типологічна поетика літературного символізму: гедонізм, елементи поетики символізму, урбаністичні мотиви. Жанрова поліфонія поезії. Версифікаторська майстерність. Домінування метричних форм і строфічних побудов. Ускладнений мелос. Драматургія О.Олеся в контексті естетики символізму («По дорозі в казку»). Рецепція українського поетичного символізму. Вплив їхньої творчості на літературу. Літературна полеміка.

Олександр Олесь (1878-1944)

Біографія і творчий шлях О. Олеся (Олександра Івановича Кандиби) – поета, драматурга, перекладача. Формування світогляду та естетичні засади творчості.

Перша збірка поезій «З журбою радість обнялась» (1907), її мотиви, жанрова палітра. Назва збірки як ключ до усвідомлення домінантних мотивів ранньої поезії. Відгуки І.Франка, М.Рильського про ранню творчість О.Олеся.

Збірки 1911-1917 рр. («Поезія. Книга ІІ», «Поезія. Книга ІІІ» та ін.). Неоромантичні мотиви конфлікту між духовним і буденним. Творчість О. Олеся в контексті антитези «народництво-модернізм». Стаття В.Петрова «Проблема Олеся».

Драматургія О.Олеся й естетика символізму («По дорозі в казку»). Філософські парадигми драматичних етюдів. Комплекс морально-етичних проблем у драматургії.

Творчість періоду еміграції (1919-1944). Основні мотиви – патріотичні, ностальгічні; сатиричне спрямування творів. Поетична інтерпретація народних казок. Перекладацька діяльність.

Поетика творчості. Музичність як одна з основних рис індивідуального стилю. Романси О.Олеся (композитори С.Людкевич, К.Стеценко, М.Лисенко, Я.Степовий).

Доля творів О.Олеся в Україні. Місце поета в історії української літератури ХХ ст. Європейський контекст творчості.

Микола Вороний (1871-1938)

Микола Кіндратович Вороний – поет, перекладач, театрознавець. Трагічний життєвий шлях. Робота в часописах, театральна діяльність. Поетичні альманахи 1900-х років («З-над хмар і долин», «За красою»). Роль М.Вороного у

формуванні нового естетичного простору («Маніфест українського модернізму» – С.Єфремов).

Поезія М.Вороного як реалізація світоглядних та естетичних позицій. Збірки «Ліричні поезії» (1911), «В сяйві мрій» (1913), «Поезії» (1920 і 1928).

Перекладацька та театрознавча діяльність М.Вороного (Книга «Театр і драма», 1913). Внесок у вивчення історії культури (праці про П.Куліша, М.Римського-Корсакова, Ж.-Б.Мольєра, С.Васильківського). Переклади зарубіжної поетичної класики.

Творчість М.Вороного в літературно-критичному дискурсі. І.Франко, О.Білецький про творчість письменника.

Постмодерна рецепція творчості.

Творчий доробок М.Вороного в літературному процесі ХХ ст.

Основні поняття теми: естетизм, естетство, народницька традиція, «Молода Польща», «європоцентризм», декаданс, «чисте мистецтво», нарцисизм, урбанізм, іронія.

Тема 8. Жанрово-стильові особливості творчості Володимира Винниченка

Письменник, політик, громадський діяч, видатний прозаїк і драматург. Участь у революційному русі початку 1900-х рр. Перші кроки в літературі. Збірка новел «Краса і сила» (1906). Публіцистична діяльність.

Новаторство прози. Утвердження неореалізму як індивідуальної стильової домінанти. Особливості поетики малої прози («Студент», «Зіна», «Солдатики», «Голота», «Раб краси», «Малорос-європеєць», «Контрасти», «Біля машини»).

Тематична, проблемна, образна насиченість малої прози. Соціально-критичний пафос. Відгуки І.Франка, Лесі Українки, М.Коцюбинського на малу прозу В.Винниченка.

Демократична і гуманістична спрямованість творчості. Відхід від застарілих літературних стереотипів. Глибокий психологізм розкриття внутрішнього світу героїв, повнота художнього аналізу («Хто ворог?», «Кузь та Грицунь», «Голод», «На пристані», «Талісман»).

Твори В.Винниченка про дітей. Збірка «Намисто» (1923). Сюжетні лінії, система образів, портретно-психологічні характеристики, глибоке проникнення у внутрішній світ дитини («Федько-халамидник», «Кумедія з Костем»).

Сучасне прочитання малої прози письменника.

Романістика В.Винниченка. Жанрові модифікації романів. Своєрідність композиційної структури, ідейно-тематичне спрямування («Чесність з собою», 1911; «Рівновага» 1912; «Записки Кирпатого Мефістофеля», 1916; «Хочу!», 1916). Сюжетні та психологічні колізії. Теорія «чесності з собою» та її реалізація у романістиці. Характер художніх узагальнень.

Утопічно-пригодницькі романи («Сонячна машина» 1921-1924; «Нова заповідь», 1931-1933; «Вічний імператив», 1936; «Лепрозорій», 1938; «Слово за тобою, Сталіне!», 1950). Політичні інвективи. Антитоталітарний пафос роману «Слово за тобою, Сталіне!». Соціальна проблематика творів. Майстерність характеротворення. Портретно-психологічна деталь. Філософія «конкордизму» як складова ідейно-композиційної структури романів. Рецепція романістики

критикою (М.Зеров, О.Білецький, Г.Костюк, С.Погорілий). Постмодерний дискурс дослідження.

Драматургічна творчість. Жанрова палітра драматургії (психологічна драма, комедія). Система морально-етичних конфліктів у драмах «Чорна Пантера і Білий Медвідь» (1911), «Гріх» (1919), «Закон» (1923). Своєрідність інтерпретації соціальних проблем у творах «Щаблі життя», «Великий Молох» (обидва – 1907), «Брехня» (1910), «Молода кров» (1913), «Пригвождені» (1915). Ідея національного відродження у драмі «Між двох сил» (1919).

Стильова та філософська основа драматургії В.Винниченка.

Публіцистика. Художня своєрідність політичного памфлету «Відродження нації». Щоденники.

В.Винниченко у критиці та спогадах. Місце письменника в історії української літератури і культури. Сучасне літературознавство про творчість В.Винниченка.

Тема9. Творчість письменників «Молодої музи». Богдан Лепкий, Петро Карманський, Михайло Яцків, Василь Пачовський

Іван Франко і «Молода Муза». Естетична платформа організації. Місце М.Яцківа, П.Карманського, В.Пачовського, Б.Лепкого, С.Чарнецького, О.Луцького, С.Твердохліба, М.Рудницького, В.Бирчака у «Молодій Музі». Співпраця «Молодої Музи» з «Молодою Польщею» та «Молодою Німеччиною». Європоцентризм «Молодої Музи». Мистецька платформа угруповання. Принципи модерної естетики і творчість М.Яцкова. Нові теми, нові герої, нові конфлікти. Збірки прози «Душі кланяються», «Казка про перстень», «Чорні крила». Тонкий психологічний малюнок творів. Експериментаторство (повісті «Огні горять», «Блискавиці», «Танець тіней»). Особливості ідіостилю письменника: концентрована образність, мелодійність фрази, пластичність малюнку, трансформація фольклорної символіки, еклектизм. Літературно-критична рецепція творчості М. Яцківа.

Богдан Лепкий (1872-1941)

Біографічні відомості про Богдана Сильвестровича Лепкого – поета, прозаїка, перекладача, літературознавця, видавця, педагога, художника.

Формування світогляду. Участь у львівському літературному угрупованні «Молода муза». Спілкування з Ф.Колессою, І.Франком, В.Стефаником, О.Кобилянською, М.Коцюбинським, В.Пачовським, П.Карманським та ін.

Збірки поезій «Стрічки» (1901), «Листки падуть», «Осінь» (обидві – 1902), «На чужині» (1904), «З глибин душі» (1905), «Для ідеї» (1911), «З-над моря» (1913) «Доля» (1917) та ін. Жанрова палітра поезій. Меланхолійні медитації («Споглядальність громадянської постави» – М.Ільницький).

Соціальні мотиви, елегійні настрої в циклі «Осіння симфонія», віршах «Самотній плуг», «Помежи нами море синє» та ін. Пейзажна (цикл «Над рікою») та інтимна (цикл «Весна») лірика.

Ностальгічні мотиви поезії, проблема еміграції у творах («Журавлі»).

Картини війни в поемі «Буря», циклах «Листки Катрусі» і «В лазареті». Трагізм народної долі в поемі «Ноктюрн». Апокаліптичні візії воєнної дійсності

(«Весна 1915-го»).

Фольклорна і біблійна символіка у творах. Громадянський пафос віршів «В Тарасові роковини», «На Тарасовій могилі», «Василеві Стефаникові» та ін. Лірико-медитаційні поезії в прозі («На ринку», «Лежав при відчиненім вікні», ін.).

Рання проза Б.Лепкого. Книги оповідань «З села» (1898), «Оповідання», «Щаслива година» (обидві – 1901), «В глухім куті» (1903), «По дорозі життя» (1905), «Кидаю слова» (1911), ін. Елементи імпресіоністичної поетики у прозі її лірична настроєвість. Домінування селянської тематики, її лірична настроєвість.

Відгуки І.Франка на творчість письменника.

Проза 20 – 30-х рр. Жанрова різноманітність. Ліризм як характерна ознака індивідуального стилю. Оповідання і новели з життя селян і священників («Медвідь», «Дочекався», «Пачкар», ін.). Драматизм оповіді. Повісті з сучасного автору життя «Веселка над пустирем», «Зірка» (обидві – 1929). Історичні повісті «Сотниківна» (1927), «Вадим» (1930), «Крутіж» (1941). Панорама українського життя XVII – XVIII ст. у пенталогії «Мазепа»: повісті «Мотря», «Не вбивай» (обидві – 1926), «Батурин» (1927), «Полтава» (1928 – 1929), «З-під Полтави до Бендер» (1955). Романтичний образ гетьмана І.Мазепи – державного діяча-патріота і людини. Ідея державності України у творі. Одіозні оцінки «Мазепи» в радянському літературознавстві, перегляд їх сучасними дослідниками.

Книги спогадів «Казка мойого життя. Крегулець» (1936). «Три портрети. Франко-Стефаник-Оркан» (1937), «Казка мойого життя. Бережани» (1941).

Літературознавчі праці.

Перекладацька діяльність.

Значення творчості митця.

Основні поняття теми: образи-символи, поезія, романтизм, мотив туги, патріотизм, сатирична поезія.

Тема 10. Феномен «покутської трійці» в українській літературі. Творчість Леся Мартовича та Марка Черемшини

Лесь Мартович (1871-1916)

Життєвий і творчий шлях Олекси (Леся) Семеновича Мартовича. Член «покутської трійці» прозаїків (В.Стефаник, Л.Мартович, Марко Черемшина). Розвиток Л.Мартовичем традицій реалістичної сатири.

Збірки «Нечитальник» (1900), «Хитрий Панько» (1903), «Стрибожий дарунок» та інші оповідання (1905). Продовження реалістичної традиції української прози II половини XIX століття. Актуальна соціальна проблематика, тематичне розмаїття сатиричних малюнків. Психологічні колізії в оповіданнях.

Жанр сатиричного памфлету у творчості письменника («Винайдений рукопис про руський край»), його сатиричні твори в контексті літературної традиції Західної України (І.Франко, А.Крушельницький, В.Стефаник).

Повість «Забобон» (1911) – один з найвизначніших сатиричних творів української літератури кінця XIX – початку XX століття. Викривальний пафос твору. «Мертві душі» галицької провінції. Масштабна картина життя Галичини напередодні І Світової війни.

Основні риси індивідуального стилю Л.Мартовича. Поєднання у творах трагічних і сатиричних колізій. Комізм як основна ознака стилю. Різні параметри сатири (від іронії до гротеску і карикатури). Поєднання гіперболи з літотою як прийом антитетичного зображення. Елементи мовного натуралізму.

Місце творчості Л.Мартовича в контексті українського літературного процесу кінця XIX – початку XX ст.

Марко Черемшина (1874-1927)

Іван Юрійович Семанюк (Марко Черемшина) – талановитий і самобутній західноукраїнський новеліст. Життя і творчість. «Правдива поезія» Гуцульщини. Оточення Марка Черемшини і його вплив на формування світоглядних засад письменника (дружба з І.Франком, В.Стефаником, О.Маковеєм).

Перші літературні спроби – поезії, драматургія. Оповідання «Керманич». Романтичний характер твору.

Цикл поезій у прозі «Листки». Спроба символістського потрактування актуальних соціальних тем. Алегоричність, фольклорна образність, ускладнена асоціативність творів.

Перша збірка «Карби» (1901). Принцип композиції. Новела як фрагмент цілісної мозаїки збірки. Життя Гуцульщини, поневоленої цісарською Австрією. Автобіографічна новела «Карби». Ліризм твору, елементи символічного малюнку.

Драматизм людських доль у новелах («Святий Миколай у гарті», «Основини», «Раз мати родила», «Злодія зловили»).

Марко Черемшина як майстер іронії та сарказму.

Поетика народних голосінь (оповідання «Чічка», «Зведениця»). Принцип психологізму у змалюванні характерів.

Збірка «Село вигибає» (1928). Концепція зображення І Світової війни у творах письменника. Правдива розповідь про страшне воєнне лихоліття (новели «Село потерпає», «Перші стріли», «Полянник», «Бодай їм путь пропала!», «Зрадник», «Село вигибає»). Стильові особливості творів. Використання засобів народних голосінь, дум та невільницьких плачів для посилення трагедійного звучання новел.

Твори родинно-побутової тематики – «Парасочка», «Козак», «Інвалідка», «За мачуху молоденьку...», «Зарікайся мед-горівку пити!», «Марічку головка болить», «Парубоцька справа». Етнографізм оповідань. Морально-етична проблематика. Ліризм, доброзичливий гумор, використання гуцульських співанок.

Нова історична ситуація на теренах Західної України та її рецепція у прозі письменника.

Збірка новел «Верховина» (1929). Показ життя Гуцульщини під час польсько-шляхетської окупації. Художня довершеність оповідання «Верховина». Трагізм людських доль в оповіданнях «Анюта», «Ласка», «Писанки».

Індивідуальний стиль Марка Черемшини. Мовна стихія прози як елемент індивідуального стилю.

Основні поняття теми: персоніфікація, монолог, психологізація, діалог, художні засоби, сатиричні образи, творча манера.

Тема 11. Творчість Володимира Самійленка

Життєвий і творчий шлях. Поет, перекладач, драматург. Формування світоглядних засад.

В.Самійленко-лірик. Концептуальність і універсальність поетичного світу. Патріотичні та громадянські мотиви поезії («Україні», «Гей, за наш рідний край», «Грішниця», «Вже годі плакати»). Онтологія всесвіту і гносеологічна проблематика («Дві планети», «Скільки минуло вже часу, відколи питаються люди...», «Сфер небесних музика повинна густи пречудовно», «Символ віри», «Думи буття»).

Вірші-присвяти видатним діячам української культури («На роковини смерті Шевченка», «Вінок Тарасові Шевченку в день 26 лютого», «На смерть Лесі Українки», «Пам'яті Л.Глібова»).

В.Самійленко про красу рідного слова («Українська мова», «Найдорожча перлина»).

Лірико-філософська поема «Герострат». Проблематика твору. Образ Герострата.

Витоки сатирично-гумористичної манери письменника. Основні мотиви сатири. Викривальний пафос. Особливості риторичних фігур («Ельдорадо», «Пісня про віщого Василя», «Собаки», «На печі», «Ідеальний публіцист», «Патріоти», «Патріота Іван»). Особливості поетики.

Драматургія В.Самійленка. Природа комізму у драматичних творах («Драма без горілки», «Дядькова хвороба»).

Неоромантична стильова домінанта у драматичній поемі «Чураївна». Морально-етична та філософська проблематика твору. Образ головної героїні Марусі Чурай.

Особливості поетики сатиричної драматургії. Соціальна сатира у творах «У Гайхан-бея», «Гея».

В.Самійленко-перекладач. Рецепція творчості письменника критикою. І.Франко, М.Зеров, М.Рильський про В.Самійленка.

Творчість В.Самійленка в контексті української літератури ХХ ст. Сучасний стан її вивчення.

Тема 12. Творчість Осипа Маковея, Андрія Чайковського, Спиридона Черкасенка

Осип Маковей (1867-1925)

Осип Степанович Маковей – одна з центральних постатей літературно-мистецького життя Західної України кінця ХІХ – початку ХХ століття. Поет, прозаїк, публіцист, літературний критик, історик літератури, перекладач, видавець. Життєвий і творчий шлях письменника. Творча співпраця з І.Франком.

Поетична творчість. Розвиток традицій Т.Шевченка, Ю.Федьковича, І.Франка. Збірки «Поезії» (1894), «Подорож до Києва» (1897). Цикли ліричних творів («Думки і образки», «Етрег Мет», «Гірські думи»); твори гумористично-

сатиричної спрямованості (гуморески, фейлетони, пародії).

Поема «Ревун» (1911) – зразок гострої політичної сатири. Засудження системи виборів у тогочасній Австро-Угорщині. Засоби карикатури, гротеску, перебільшення, трагікомічність ситуацій у творі. Актуальність проблематики.

Прозова творчість О.Маковея. Ознаки індивідуального стилю О.Маковея-сатирика.

Особливості комізму. Викривальний пафос творів. Жанрові різновиди сатиричних оповідань («Клопоти Савчихи», «Нові часи», «Казка про невдоволеного Русина», «Як я продавав свої новели», «Як Шевченко шукав роботи»). Традиції народної сміхової культури у творчості О.Маковея.

Осуд міщанства, егоїстичної моралі, забобонності, кар'єризму, духовного убозтва, аморальності, чиновницького бюрократизму («К.В.Д.»).

Тема еміграції у творчості письменника («Туга»).

Історична проза О.Маковея. Концепція історичного минулого в повісті «Ярошенко» (1905; стаття «Про історичні оповідання» О.Маковея // «Діло», 1907. – № 125, 126). Сюжетні лінії твору. Образ гетьмана Сагайдачного. Нариси «Кроваве поле», «Мертве місто», «Інвалід», «Братання». Антивоєнний характер творів. Показ Першої світової війни як суспільного лиха. Символіка образів. Ліризм, трагедійне звучання творів.

Проза повоєнних років. Збірка «Прижмуреним оком» (1923). Сатиричне змалювання нових окупантів Західної України (оповідання «Відмова», «Ласка», «Мухолап»).

Роль О.Маковея як літературного критика, видавця. Праці з історії літератури («Життєпис Осипа Юрія Гординського-Федьковича»).

Значення творчості О.Маковея. Традиції сатири письменника в українській літературі.

Андрій Чайковський (1857-1935)

Прозаїк, автор творів на селянську та історичну тематику. Біографічні відомості. Творчий шлях. Суспільно-політичні та літературно-естетичні погляди.

Книга мемуарів «Спогади з-перед десятиліть» (1894), її оцінка І.Франком.

Повістеві трилогії з життя «ходачкової шляхти» «Олюнька» (1895), «В чужім гнізді» (1896), «Малолітній» (1919); «Своїми синами» (1902), «З ласки родини» (1910), «Панич» (1926). Осмислення долі галицької інтелігенції у творах.

Мала проза: «Власними силами», «З країни сліз і горя», «Жовнір», «Рекрут», «Убили», «Хто винен», «Краще смерть, як неволя», «За віхоть сіна», «Обережно з вогнем» та ін. Актуальність тематики і проблематики. Різноманітність художніх засобів творення характерів. Жанрова своєрідність, поєднання особливостей реалістичного і романтичного письма, ліричне й епічне розкриття тем, достовірність, а інколи й умовність у художньому моделюванні певних картин і подій. Використання національної етнології, усної народної творчості. Схвальні відгуки І.Франка, О.Маковея.

Історична проза, проблеми національного минулого, історичної пам'яті,

проекція історичних подій і проблем на сучасність. Історичний роман «Сагайдачний» (1918-1932). Документальна, джерельна основа твору. Засоби творення характеру історичного персонажа. Авторська трактовка образу видатного українського гетьмана. Роль ремінісценцій роману. Історичні нариси А.Чайковського («Петро Конашевич-Сагайдачний» і «Запорожжя») як своєрідна післямова до роману.

Охоплення героїчних подій, глибоке проникнення в тогочасну епоху, духовний світ людей різних соціальних груп (романи «Олексій Корнієнко», 1926-1929; «Полковник Михайло Кричевський», 1935; повісті «На уходах», 1910; «За сестрою», 1914; оповідання «Богданко», «Козацька помста», ін.). Романтичні тенденції у творах. Проблема співвідношення історичної і художньої правди у творчості А.Чайковського.

Драматична доля творчості: від широкого визнання до забуття. Цінність творчої спадщини А.Чайковського для української літератури. Місце письменника в літературному процесі доби.

Спиридон Черкасенко.

Рання поетична творчість С.Черкасенка. Національно-патріотичні та героїка-історичні концепти.

Тематична палітра малої прози. Твори для дітей. Сатиричне вирішення теми інтелігенції.

Еміграційний період творчості. Роман “Пригоди молодого лицаря. Роман з козацьких часів”.

Драматургічна спадщина письменника у контексті ідейно-художніх пошуків тогочасної європейської драматургії (Г.Гауптман, Л.Ридель).

Основні поняття теми: *оповідання, фольклор, новела, сатира, гумор, імпресіонізм, експресіонізм, індивідуальний стиль.*

Тема 13. Творчість Тимофія Бурдуляка, Архипа Тесленка, Степана Васильченка

Тимофій Бордуляк (1863-1936)

Життєвий і творчий шлях. Літературно-естетичні погляди письменника і процес їх формування. Творчість Т.Бордуляка як явище «інтуїтивного» модернізму.

Реалістичний малюнок перших прозових творів. Рання творчість у руслі традицій («Дай, боже, здоровля корові!», «Дід Макар»).

Збірки «Ближні»(1899), «Оповідання з галицького життя» (1903). Соціальна проблематика творів. Морально-етичні колізії. Тонкий ліризм у змалюванні образів простих селян («Михалкові радощі», «Мати»).

Стильова амбівалентність трилогії про еміграцію («Ось куди ми підемо, небого», «Бузьки», «Іван Бразілієць»). Засіб художнього паралелізму. Жанрові особливості творів.

Осуд лицемірної моралі ліберального панства («Жебрачка»). Майстерність портретно-психологічної характеристики, роль художньої деталі.

Оповідання «Жура», «Передновок». Соціально-психологічні «образки».

Прийом персоніфікації. Засіб контрасту. Глибокий психологізм творів.

Місце творчої спадщини Т.Бордуляка в західноукраїнському літературному процесі кінця XIX – початку XX ст. І.Франко, О.Маковей, Леся Українка про творчість письменника.

Архип Тесленко (1882-1911)

Трагізм життєвого і творчого шляху Архипа Юхимовича Тесленка. Світоглядні засади творчості.

Рання творчість. Перші поетичні спроби. Нариси російською мовою. Драма «Не стоїть жить» (1903). Спілкування з М.Кропивницьким.

Перші прозові твори: «За пашпортом», «Хуторян очка», «Дід Омелько», «Школяр», «Радощі», «Наука». Опис тяжкого становища сільської бідноти. Глибокий драматизм оповідань. Прийом контрасту. Індивідуалізація мови персонажів.

Антиклерикальні колізії в оповіданнях «У схимника», «Любов до ближнього». Роль оповідача у творах. Сатиричні засоби зображення. Мовна характеристика героїв.

Оповідання «Істинно русский человек», п'єса «Патріоти» (1906). Зміни у свідомості селянства. Визвольні мотиви творів. Засудження політики чорносотенства.

Цикл автобіографічних творів: «Поганяй до ями!», «Немає матусі!», «Що б з мене було?», «Прощай, життя!». Поєднання інтимних та громадянських мотивів у творах. Яскрава образність оповіді.

Оповідання з тюремного життя: «В тюрмі», «На чужині», «В пазурях у людини». Доля політичних в’язнів. Реалістичні картини. Автобіографічні елементи у творах.

Повість «Страчене життя» (1910) – кращий твір письменника. Реальна фактологічна основа повісті. Трагедія сільської вчительки. Стильові особливості твору. Нові типи, нові характери, складні соціальні конфлікти на селі.

Індивідуальна стильова манера А.Тесленка. Продовження реалістичної традиції української літератури.

Степан Васильченко (1879-1932)

Життя і творчість Степана Васильовича Панасенка (Васильченка) – прозаїка і педагога. Участь у робітничому русі (1905-1907), арешт. Початок літературної діяльності. Перші публікації. Збірки «Ескізи» (1911), «Оповідання» (1915).

Автобіографічний нарис «Мій шлях». Художній літопис життя народного вчителя і письменника.

Педагогічна та культурно-освітня праця як матеріал для художніх творів («На хуторі», «Талант», «Над Россю», «Вечеря», «Вова»). Трагізм долі талановитої селянської молоді. Реалістична стильова домінанта творів.

Елементи символізму у прозі («Мати» («Чайка»), «Червоні маки»). Нове художнє розв’язання теми селянського малоземелля, бідності в оповіданні «Мужицька арифметика». Сатиричне осміяння соціальних конфліктів. Вплив революційних подій 1905 р. на настрої селян.

Твори про дітей і школу («Свекор», «Басурмен», «Дощ», «Циганка»).

Глибокий психологізм, авторська позиція у творах («Божественна Галя», «Гріх»). Досконалість художньої форми оповідань. Органічний сплав ліризму та гумору.

Рецепція Першої світової війни. «Окопний щоденник», оповідання «Чорні маки», «Отруйна квітка».

Розширення тематичних обріїв української літератури («Осетинські казки»). Риси художньої майстерності і динамізм оповіді, тонкий ліризм, гумор. Оповідання «Приблуда», повість «Авіаційний гурток» (1925). Нова інтерпретація «дитячої» тематики. Органічний зв'язок емоційного та ідейно-виховного змісту творів. Доброзичливо-іронічна манера оповіді.

Повість «Олив'яний перстень» (1927). Оригінальність лірично-гумористичних відступів. Характерні ознаки індивідуального стилю С.Васильченка в теорії поєднання гумористичного, ліричного та психологічного засобів зображення.

Розширення тематичного і жанрового діапазону творчості. Перша в українській літературі біографічна повість про Тараса Шевченка – «Широкий шлях» (єдина закінчена частина – «В бур'янах», 1938): формування особистості і перші вияви мистецького обдарування майбутнього поета. Стильова подібність до кращих ліричних новел.

Драматургія С.Васильченка. П'єси «На перші гулі» (1911), «Недоросток» (1913), «Не співайте, півні, не вменшайте ночі» (1917), «Кармелюк» (1924). Тематика творів, драматичні колізії, система образів, оптимістичні мотиви.

Цикл новел-мініатюр «Крилаті слова».

Творчість С.Васильченка як переходове явище між реалізмом і модернізмом.

Значення творчості письменника.

Основні поняття теми: персоніфікація, монолог, психологізація, діалог, художні засоби, сатиричні образи, творча манера.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів
Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Відвідування практичних занять	1	5	5	5	5
Робота на практичному занятті	10	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50
	Разом		131		170
Максимальна кількість балів: 301					
Розрахунок коефіцієнта:301:60 = 5,01					

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1
Відвідування практичних занять	1	2	2	1	1
Робота на практичному занятті	10	2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	8	40
	Разом		49		52
Максимальна кількість балів: 101					
Розрахунок коефіцієнта: 101:60 = 1, 68					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Тема 1. Народницький і ранньомодерністський дискурси кінця XIX – початку XX ст.

1. Проаналізуйте причини національного піднесення 1905-1907 років.

2. Розкрийте своєрідність українських періодичних журнальних видань «Рідний край», «Нова громада», «Шершень», «Літературно-науковий вісник», «Молода Україна», «Нова Буковина», «Світ», «Неділя», «Діло», «Буковина». Розділившись на групи.

3. Дослідіть становлення українського музичного мистецтва кінця XIX – початку XX ст., його зв’язок з літературою і театром, піднесення оперного співу, нові тенденції в образотворчому мистецтві.

4. Законспектуйте і презентуйте, розділившись на групи:

Франко І. З останніх десятиліть XIX віку / І.Франко // Франко І. Зібр. тв: у 50 т. – К.: Наук. думка, 1986. – Т.41. [Чтиво. Електронна бібліотека]

Франко І. З останніх десятиліть XIX віку / І.Франко // Франко І. Зібр. тв: у 50 т. – К.: Наук. думка, 1986. – Т.35. [Чтиво. Електронна бібліотека]

Франко І. Я. Українська література за 1899 рік / І.Франко // Франко І. Зібр. тв: у 50 т. – К.: Наук. думка, 1986. – Т.33. – С.10-17. [Чтиво. Електронна бібліотека]

Франко І. Я. Наша поезія в 1901 р. / І.Франко // Франко І. Зібр. тв: у 50 т. – К.: Наук. думка, 1986. – Т. 33. – С. 1 0-17. [Чтиво. Електронна бібліотека]

5. Підберіть для аналізу твори (фрагменти творів) українських письменників 40-60-х, 70-90-х рр. та письмово порівняйте їх із творами (фрагментами творів) українських митців кінця XIX – початку XX ст. або запропонуйте для коментування твори письменників кінця XIX – початку XX ст. з яскраво вираженими реалістичними та модерністськими домінантами. З'ясуйте спільне та відмінне в обраних вами зразках. Залучіть до вашого аналізу статтю І. Франка «Старе й нове в сучасній українській літературі (Франко І. Твори: У 50 т. – К., 1982. – Т. 35).

6. Текстуально ознайомтесь із працею І. Франка «Із секретів поетичної творчості». Як, на вашу думку, її слушно залучити, аналізуючи твори українських письменників кінця XIX – початку XX ст.? Як відомо, артистизм – «висока майстерність, вітруозність митця. В історії української літератури артистизм поширився на межі XIX – XX ст., коли спостерігалося генерування ідей естетизму, структурування нової, модерністської практики, виповненої пафосом високого мистецтва…, що засвідчувало високий рівень художньої самосвідомості тогочасного письменства» (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1/ Авт.-укл. Ю. І. Ковалів. – К., 2007. – С. 93). Що говорив про артистичне творення краси І. Франко у підсумковому розділі «Що таке поетична красота?» свого трактату «Із секретів поетичної творчості»? За довідковою літературою з'ясуйте поняття *психологія, увага, уява, уявлення, художнє мислення.* Яке значення цим чинникам відводить І. Франко?

7. Аргументовано поясніть, чому М. Грушевський вважав український рух упродовж тривалого часу «винятково літературним».

8. Доведіть, що модернізм як конкретно-історичний літературно-художній напрям був закономірним явищем в історії письменства.

9. Прочитайте працю С. Єфремова «Історія українського письменства, прокоментуйте відгук на цю студію літературознавця Ю.Бойка-Блохіна: «*Історію українського письменства* написано не для фахівців-літературознавців. Її написано для найширших кіл, від українського інтелектуала починаючи і робітником та селянином, який тягнеться до світла культури, кінчаючи. *Тоді* (курсив Ю. Бойка-Блохіна) українство могло спромогтися видати лише таку історію літератури. І не тільки брак методологічних обріїв обмежував Єфремова, але й універсальність завдання – створимти таку історію літератури, яка була б для всіх приступною і разом з тим гартувала б дух українства в його боротьбі за національні права».

Тема 2. Художні напрями та течії в українській літературі кінця XIX – початку XX ст.

1. Письмово прокоментуйте думки:

Джорджа Роса Риджа: «Декаданс – це світогляд. Окрема візія світу, коли соціум сприймається як такий, що розпадається»;

Дейвіда Вейра: «Декаданс – це перехід, драма нестійкої естетики, суміш літературних тенденцій, які підтверджують, що цей перехід відбувається водночас у межах традиції і поза традицією…».

В.Дончика: «Український модернізм був від початку неруйнівним, конструктивним, тому що на відміну від модернізму в деяких інших літературах був національно «векторним».

2. Який означник літературного процесу кінця XIX – початку XX ст. є, на вашу думку, найбільш відповідним: fin de siècle, неоромантизм, декаданс, ранній модернізм? Свою думку обґрунтуйте.

3. Як співвідносяться поняття «модернізм», «декаданс», «європеїзм», «авангардизм»?

4. Яка з з концепцій раннього українського модернізму (Д. Наливайка, Т. Гундорової, С.Павличко, Н. Зборовської, Н. Шумило, Ю.Тарнавського) вам найбільше імпонує? Свою думку обґрунтуйте.

Тема 3. Неоромантизм Лесі Українки.

1. Законспектуйте і презентуйте, розділившись на групи:

Донцов Д. Поетка українського рісорджілянту [Чтиво. Електронна бібліотека]

Франко І. Леся Українка // Франко І. Зібр. Творів: у 50 т. – К., 1981. – Т. 31. – С. 254 – 274. [Чтиво. Електронна бібліотека]

Українка Леся. Новейшая общественная драма // Українка Леся. Зібр. творів: у 12 т. – К., 1977. – Т. 8. – С. 229 – 252. [Чтиво. Електронна бібліотека]

Українка Леся. Малорусские писатели на Буковине // Кобилянська О. Твори: у 12 т. – К., 1985. – Т.8. http://www.l-ukrainka.name/ru/Criticism/PysateliBuc.html

2. Напишіть есе на одну з тем: Етичні виміри драматургії Лесі Українки. Феміністичний дискурс Лесі Українки. Аналіз літературно-естетичних поглядів Лесі Українки (огляд основних літературно-критичних та публіцистичних праць).

3. З'ясуйте:

а) Які вислови у вірші «І все-таки до тебе думка лине…» є афористичними? Як вони вплетені в тканину художнього тексту?

б) У чому полягає особливість образу весни в ліричному циклі «Мелодії» (звукове, зорове, символічне, емоційне, філософське його наповнення)?

в) Яку роль відіграє герой українських народних міфів перелесник у вірші «Як я люблю оці години праці…»?

г) Чому листи коханого пахли зов'ялими трояндами (за віршем у прозі Лесі Українки «Твої листи завжди пахнуть зов'ялими трояндами…»)?

4. Як відомо, «*ковані слова*» – це «слова, штучно створені письменником, переважно на межі XIX –XX с, які увійшли до активного словника, сприймаються як органічна мовна одиниця» (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1/ Авт.-укл. Ю. І. Ковалів. – К., 2007. – С. 493). У творах Лесі Українки це такі слова, як *провесна*, *промінь*. Підберіть із творів письменниці ще 5-7 слів, які можна вважати «кованими словами».

5. За довідковою літературою (див.: (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2/ Авт.-укл. Ю. І. Ковалів. – К., 2007. – С. 567-568), з'ясуйте, що таке *цвинтарна поезія (кладовищенська поезія)*. Чи можна вважати «Пісні з кладовища» Лесі Українки прикладом цвинтарної поезії?

6. За довідковою літературою (див.: Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1/ Авт.-укл. Ю. І. Ковалів. – К., 2007. – С. 540) з'ясуйте сутність поняття *куртуазна література*. Доведіть, що відгомін куртуазної літератури відчутний у творі Лесі Українки «Ізольда Білорука».

7. Аргументовано, апелюючи до тесту Лесі Українки «На полі крові», прокоментуйте думку Ю. Шереха про те, що основний конфлікт цього твору відбувається зовсім не між Юдою і прочанином, а між Юдою і Христом; образ Христа не менш важливий, ніж образ Юди.

8. Поясніть слова Є.Маланюка: «Леся Українка – вже явище національне. Це прояв нації – напередодні її політичного відродження й спізненого культурного самоусвідомлення».

9. Прокоментуйте думку Ю. Шереха щодо необхідності й ризиків ставити твори Лесі українки в театрі: «Змагатися з Лесею Українкою – це страшно, але це і почесно».

Тема 4. Модерністичні тенденції в творчості Ольги Кобилянської

1. Напишіть есе на одну з тем: Ніцшеанство Ольги Кобилянської. Переосмислення ролі жінки в суспільстві у прозі Ольги Кобилянської. Повість "Земля" як критика народницької культури.

2. У чому полягають цінність і зміст життя, мета і шляхи її досягнення у розумінні

Наталки Веркович («Царівна»)?

3. Прокоментуйте такі слова: «В духовній боротьбі нічого не дарується, там протекцій нема. Там треба завзято обороняти свою людську і національну гідність» (О. Кобилянська). Чи характеризують ці слова О.Кобилянську? головну героїню повісті «Царівна»?

4. Ознайомтесь зі статтею С.Єфремова «В поисках новой красоты». Прокоментуйте основні положення праці літературознавця.

5. Чи можна говорити про суголосність поглядів Лесі Українки, висловлених у статті «Новые перспективы и старые тени» з художньо модельованим образами та ідеями О.Кобилянської про роль жінки (на основі творів «Людина», «Царівна»)?

6. Як відомо, «аристократизм духу» – вищі, елітарні якості людини з бездоганними чеснотами, рисами аристократизму і тонким естетичним чуттям, термін, вживаний українськими письменниками. Передусім модерністами на межі XIX – XX ст. […] Вони засвідчували, що аристократизм духу притаманний не певним «класам» чи станам, а є органічною ознакою духовно багатої людини, спростовуючи… народницьке уявлення про український народ як «хлопський» (Літературознавча енциклопедія: У 2 т. – Т.1 / Авт.-уклад. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С. 90-91). Чи погоджуєтеся ви з думкою, що

1) аристократизмом духу наділені персонажі О.Кобилянської («Аристократка», «Некультурна» та ін.), Лесі Українки (Мавка у «Лісовій пісні», Річард Айрон в «У пущі», Долорес у «Камінному господарі»), А.Тесленка («Страчене життя»), С.Васильченка («Талант»), В.Винниченка «Раб краси»;

2) пафос аристократизму духу притаманний творчості М.Коцюбинського, О.Олеся, М. Вороного, представників «Молодої музи» та ін.?

7. За довідковою літературою з’ясуйте сутність поняття протоподія (див.: (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2/ Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С.286). Яка протоподія лягла в основу повісті О.Кобилянської «Земля»?

8. На прикладі творів О.Кобилянської доведіть, що письменниця підхопила багато ніцшеанських ідей.

9. Законспектуйте та підготуйтесь до обговорення.

Українка Леся. Малорусские писатели на Буковине // Кобилянська О. Твори: у 12 т. – К., 1985. – Т.8. http://www.l-ukrainka.name/ru/Criticism/PysateliBuc.html

Филипович П.П. О.Кобилянська в літературному оточенні // Филипович П.П. Літературно-критичні статті. – К., 1991. – С.126-142. http://1576.ua/books/5394

Тема 5. Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейського імпресіонізму

1. Напишіть есе на одну з тем: Національний варіант імпресіоністичного прозописьма. Психологічна новела М.Коцюбинського як спроба зануритися у людське підсвідоме. Синтез різних видів мистецтва у прозі М.Коцюбинського.

2. Опрацюйте статтю П.Филиповича «Цвіт яблуні» М.Коцюбинського». Усно озвучте основні тези праці.

3. Підготуйте виступ «Психологема степу в «Intermezzo» М.Коцюбинського».

4. Підберіть до аудиторного заняття музичні композиції, репродукціх картин українських художників кінця XIX – початку XX ст., які настроєво чи тематично суголосні з «Intermezzo» М. Коцюбинського. За довідковою літературою з’ясуйте зміст поняття пуантилізм (див.: (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2 / Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С.296).

5. Продовжіть думку І.Ткаченко: «Емотивно навантаженими, потенційно конструктивними за своєю екзистенційною природою текстовими компонентами (художніми деталями) степового континууму в новелі («Intermezzo») є…».

6. Як ви розумієте слова Р. Грегорі: «Ми не лише віримо тому, що бачимо, але деякою мірою і бачимо те, у що віримо» (Грегори Р. Разумный глаз: Пер. с англ. – М.: Мир, 1972. – С. 60) ? Чи можна цю тезу залучити до аналізу повісті М.Коцюбинського «Тіні забутих предків»?

7. З’ясуйте за додатковими джерелами, які твори М.Коцюбинського були екранізовані? Які твори були двічі екранізовані? Назвіть головних виконавців головних ролей, режисера, сценариста фільму «Тіні забутих предків». Що вам відомо про їхній творчий шлях?

8. Ознайомтесь із твором сучасного українського письменника Т.Прохаська «Нестерпна легкість будзу» (див.:Прохасько Т. БотакЄ. – Івано-Франківськ, 2009 або в мережі Інтернет). Що нового ви дізналися про особливості випасання худоби на полонині? Що, на вашу думку, об’єднує твір М. Коцюбинського і Т.Прохаська?

9. Проілюструйте окремі фрагменти повісті М.Коцюбинського «Тіні забутих предків» картинами українського художника ІТруша? Що, на вашу думку, об’єднує твори цих митців?

10. Користуючись джерелами Інтернет, з’ясуйте, як оцінювавповість «Тіні забутих предків» Г.Хоткевич? Висловіть свою думку про висновки Г.Хоткевича.

11. Застосуйте думку літературознавця Л.Демської-Будзуляк у процесі аналізу героїв, концепції повісті М.Коцюбинського «Тіні забутих предків»: «За гуцульськими повірями, жінка доти не має душі, поки не народить дитини. Отже, ні Марічка, яка передчасно померла, ні бездітна Палагна не мали душі, лише серце. В онтологічній перспективі Іван і Марічка не могли зустрітися, бо одушевлений Іван мав зовсім інший шлях пот той бік життя, ніж бездушна Марічка, що стала Мавкою. Лише самогубство Івана, а отже, добровільна відмова від душі, змогло їх зблизити по смерті. Марічка спокушає коханого добровільним вибором смерті, і той погоджується, знаючи, що його чекає. Але їх це не хвилює, любов вони дорівняли до душі. Отже, наче формально й втративши її, піднялися на ту висоту, на яку не мали змоги піднятися за життя. Любов замінила їм душу. Велич Івана у трактуванні письменника-чоловіка полягає в його добровільній жертовності, яка являє собою приниження до рівня жінки».

12. Як ставиться М. Коцюбинський до героїв своїх творів (доведіть на конкретних приклада)? Чи можна стверджувати, що «і ката, і героя він любив»?

13. Яка роль художньо відтворених дотиковиххарактеристик в оповіданні М. Коцюбинського «Persona grata»?

14. Як ви розумієте слова М.Зерова: «Ми (…) занадтозобов’язані йому (М.Коцюбинському) нашим естетичним розвоєм»? Які праці присвятив М.Зеров творчості М.Коцюбинського?

15. Чи погоджуєтесь ви з думкою українського літературознавця М.Моклиці, що «сентименталізм відновився у стилістиці імпресіонізму»? Свою відповідь аргументуйте.

16. Апелюючи до творів М.Коцюинського, прокоментуйте думку І.Франка: «У новелі найлегше авторові виявити найрізніші сторони свого таланту, блиснути іронією, зворушити нас впливом сконцентрованого чуття, очарувати майстерною формою».

Тема 6. Експресіоністичне письмо. Василь Стефаник

1. Законспектуйте праці і пыдготуйтесь до обговорення.

Українка Леся. Писателі-русини на Буковині http://www.e-reading.club/chapter.php/1041882/8/Ukrainka_-_Lesya_Ukrainka._Zibrannya_tvoriv_u_12_tomah._Tom_8.html

Черненко О. Експресіонізм у творчості Василя Стефаника http://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/6518-chernenko-o-ekspresionizm-u-tvorchosti-vasilya-stefanika/

2. Напишыть есе на одну з тем: Образ людини в художньому світі В.Стефаника. Індивідуальна стильова манера В.Стефаника. Майстерність відтворення дитячої психології в новелах В.Стефаника.

3. За «Літературознавчою енциклопедією» (Автор-упорядник Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – Т.1. – С. 90) з’ясуйте, що таке *аргумент*. Доведіть, що у новелі В.Стефаника «Новина» використано цей прийом?

4. Як відомо, лапідарний стиль передбачає дотримання максимальної стислості і чіткості у висловлюванні думок, економне використання художніх засобів (див.: Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1/ Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С. 545).

Доведіть, що цей стиль ластивий новелам В.Стефаника.

5. У новелі В. Стефаника «Кленові листки» знайдіть використаний письменником прийом *омісії* (див.: (Літературознавча енциклопедія: У 2 т. – Т.2 / Авт.-укл. Ю. І. Ковалів. – К., 2007. – С.152).

6. Доведіть на прикладах, що серед елементів народнопісенної поетики у прозі В.Стефаник використовує «…засіб контрасту у змалюванні пейзажів, рефрен, художню недомовленість, слова-тавтології» (за О. Гнідан).

7. Аргументовано доведіть, що у новелі В. Стефаника «Гріх (Думає собі Касіяниха)» представлено новий тип жінки і чоловіка, подано інший «тип чоловічого світогляду, де гуманізм переважує родові табу і стереотипи» (Л.Демська-Будзуляк).

8. Прокоментуйте думку М. Моклиці: «Похмура, імпульсивна, екзальтована інтонація Ніцше відчувається не лише у творах експресіоністів початку століття, вона розійшлася по всій поверхні літературного процесу».

9. На прикладі новели В.Стефаника «Вона – земля» підтвердіть слушність думки М.Гайдеггера, що «жах перебиває у нас здатність мови». Поясніть філософську глибину *оніміння* однієї з героїнь твору.

10. Аргументовано, ілюструючи прикладами з творів В.Стефаника,прокоментуйте думку О.Дранова: «Експресіонізм принципово динамічний. Він прагне не лише зафіксувати «двоїстість» світу, а й подолати її.

Експресіонізм – це метод порушеної рівноваги «предметного» і «сутнісного». Він прагне подолати розірваність світу й відновити втрачений синтез явища-сутності. Специфіка експресіонізму – у динамічній неврівноваженості структури його творів, у принциповій зрушеності його компонентів відносно один одного. Цей зсув потрібен експресіонізму для того, щоб розхитати предметний світ, звільнивши з-під луски «несуттєвого» глибинний каркас явищ. Аби примусити «абсолютне» мовити, експресіоніст наче провокує об'єктивну реальність на «відвертість», створюючи з її елементів нестійку конструкцію».

Тема 7. Український поетичний символізм. Творчість Олександра Олеся та Миколи Вороного

1. Напишыть есе на одну з тем: Контрастність світовідчуття ліричного героя поезій Олександра Олеся. Екзистенціальна основа драматургії Олександра Олеся. Музика в п'єсах Олександра Олеся. Поняття "модернізм" в рецепції Миколи Вороного. Символічна природа образності поезій Миколи Вороного.

2. Підберіть ілюстративний матеріал до тих поезій Олександра Олеся,
які вам найбільше сподобалися.

3. У процесі аналізу поезії О. Олеся «Чари ночі» спростуйте чи підтвердіть думку С.Процюка: «Поет настрою і романтичних «чарів ночі», Олесь виявився інтуїтивним психоаналітиком. Бо і справді, нас часто переслідує єдність протилежностей. Фахівці, що присвятили життя вивченню людської психіки, вважають, що ці суперечливі почуття, за Олесем, обіймів журби і радості, є якраз нашою усвідомленою чи неусвідомленою печаллю за обмеженими можливостями після кожного вибору».

4. На прикладі поезій Олександра Олеся прокоментуйте думку Л.Тарнашинської: «…тропи – це не тільки засоби «орнаментаці .» тексту, а йспецифічні способи аргументації»

5. Текстуально ознайомтесь із драматичним твором Олександра Олеся «Танець життя». З'ясуйте стильові особливості й філософське звучання твору.

6. Простежити вплив на поезію М.Вороного «парнасців» (Леконт де Ліль, Ередіа), Верлена. Гедонізм, елементи поетики символізму, урбаністичні мотиви.

Тема 8. Жанрово-стильові особливості творчості В.Винниченка

1. Підготувати доповідь на тему (за вибором): Концепція «чесність з собою» Володимира Винниченка. Володимир Винниченко як публіцист. «Щоденники» Володимира

Винниченка як дзеркало доби. Винниченко як драматург.

2. Чи погоджуєтесь ви з думкою В.Панченка, що «найталановитіший Винниченко у новелістиці, де, на відміну від п'єс та романів, не проголошує ідей, не читає проповідей»?

3. Апелюючи до творів українських письменників кінця XIX – початку XX ст., прокоментуйте думку А.Білої: «Екзистенціалісти … працювали над етикою, побутовим мисленням травмованого суб'єкта, даючи старі і випробувані ліки – мораль».

4. Чи погоджуєтесь ви з думкою Є.Маланюка: «При читанні винниченківських «романів» зникає думка про висоту, про небо»? Аргументуйте.

5. Чи погоджуєтесь ви з думкою літературознавця В.Хархун про те, що роман В.Винниченка «Слово за тобою, Сталіне!», «базований передовсім на памяті, – це Винниченкове символічне повернення на Батьківщину, його лебедина пісня»?

6. Прокоментуйте слова М.Вороного: «Нова драма малює боротьбу індивідуума з самим собою, це драма почувань, докорів сумління, драма неспокою, вагання волі, ляку і жаху; це страшний образ кривавого бойовища в душі людини. Вся увага художника в ній скуплюється на психологічній концепції, через те, не пориваючи з реальністю, він інтригу, зовнішні обставини, побутові ознаки відсуває на другий план». Чи можна ці слова вважати своєрідною характеристикою п'єс В. Винниченка? Поясніть.

7. Прокоментуйте думку Н. Гусак, ілюструючи прикладами з творів письменника: «Вчення німецького філософа відбилося на творчості Винниченка досить дивним чином: з одного боку, він не приймав цілу низку ідей Ніцше, і в першу чергу його презирливе ставлення до «маленького людського щастя», а з іншого – власні позиції Винниченка нібито перегукуються з певними положеннями філософії Ніцше, що, власне, викликало великий резонанс у тогочасному українському суспільстві і закріпило за Винниченком славу «творця нових вартостей».

8. Підберіть літературу з теми «Володимир Винниченко – художник».

9. На основі драматичних творів Лесі Українки, Олександра Олеся, В.Винниченка доведіть, що «людина – це складний лабіринт з тисячами різних хідників, закапелків, куточків» (М.Вороний).

10. На основі статті М.Вороного «Театральне мистецтво і український театр» зясуйте, як характеризує М.Вороний неореалістичну драму. Чи доречно ідеї М.Вороного спроектувати на драматургію В.Винниченка? Свою думку обґрунтуйте.

11. Прокоментуйте запис В.Винниченка у щоденнику від 29 травня1929 р.: «Щоденник – це дзеркало, перед яким автори крутяться і стають у пози. Або краще, це – авто фільми, що готуються для публіки. Чи можуть бути щирі люди. Які знають, що на них дивляться? Вони можуть бути тільки більше або менше вдалими акторами та й годі. І як добрий актор ніколи не вийде на сцену без гриму, так ніколи автор щоденника не сфотографує себе в своїх записках у негарному вигляді» (Київська старовина. – 2000. – № 4. – С. 74). Чи стосуються ці слова В.Винниченка? Чи можна (з огляду на ці слова) говорити про нещирість В.Винниченка у щоденнику?

12. Творчість кого з українських та зарубіжних письменників (і як) принагідно аналізує В.Винниченко у щоденнику?

13. Назвіть прізвища громадських, культурних діячів, політиків, яких В. Винниченко згадує у своєму «Щоденнику». Що вам відомо про цих людей? їхню діяльність?

14. Яким постає В.Винниченко – людина, письменник, політик – у приватних листах до друзів, знайомих, дружини (листи обирає студент).

15. На основі праці «Заповіт борцям за визволення» з'ясуйте погляди В.Винниченка на українську еміграцію. Чи є спільне в оцінках української еміграції В.Винниченка та О.Олеся?

Тема 9. Творчість письменників «Молодої музи». Богдан Лепкий, Петро Карманський, Михайло Яцків, Василь Пачовський

1. Простежити типологічні паралелі "Молодої Музи" та подібних мистецьких груп в інших країнах.

2. На прикладі творчості представників "Молодої Музи" визначити своєрідність українського модернізму.

3. Напишуть есе на одну з тем: Символ в новелах М.Яцкова. Літературно-естетичні погляди М.Яцкова. Ліричний герой новел М.Яцкова.

4. Текстуально ознайомтесь зі статтею І.Франка «Маніфест «Молодої музи». Залучіть основні тези праці до висновків про творчість угруповання.

5. Опрацюйте статті І. Франка «Остап Луцький. В такі хвилі», «Петро Карманський «Ой люлі, смутку», «Привезено зілля з трьох гір на весілля» (Франко І. Твори: У 50 т. – К., 1982. – Т.37. – С.136-137, 138-139; 286-288)

6. Підготуйте міні-доповідь «Музичність поезії В.Пачовського».

7. На прикладі творчості «Молодої музи» доведіть слушність думки Г.-Г. Гадамера про те, що навіть при запереченні досвіду класики нащадки лишаються залежними від знання попередників.

8. За довідковою літературою (див.: Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С.268 (Т.1), 506 (Т.2)) з'ясуйте:

а) чим угруповання відрізняється від літературної школи (з огляду на те, що угруповання – літературна організація, яка на спільній естетичній платформі об'єднує письменників із різним світосприйняттям, переконаннями, стильовими та жанровими уподобаннями);

б) сутність поняття *депресія*. Поміркуйте, чи перебували у стані депресії ліричні герої П.Карманського, В.Пачовського?

9. Прокоментуйте думки І.Франка:

«Те, що говорять вони (декаденти) про сучасність як перехідний момент, як про час якогось народження, якогось інтервалу поміж ніччю і днем – це брехня і нісенітниця. Кожен історичний момент є перехідним моментом, бо історія не стоїть на місці; кожен момент є хвилиною народження і смерті водночас, засіву і жнив разом. Очікування якогось таємничого, великого, безконечного, чудового майбутнього – це брехня і нісенітниця, бо майбутнє буде таким, яким можуть його створити минуле й сучасне» (Т.29. – С.120-121);

«Історія… не дає нікому дарунків. Кождий крок у ній, то результат важкої праці, жертв і змагань. Навіть те, що посторонні можуть уважати застоєм або регресом, також результат боротьби і певного зрівноваження сил» (Т.41. – С. 476);

«Наша проза під пером Кобилянської, Стефаника, Черемшини, Яцкова набрала поетичного лету, мелодійності, ніжності, грації та різнородності… Це гарні здобутки нашого розвою, і їх не годиться нам розтрачувати».

10.Чи погоджуєтесь ви з думкою С.Павличко про те, що в українській літературі ХХ ст. немає «руху, аналогічного «Молодій Польщі», не за назвою, а за внеском у національну літературу» (Павличко С. Теорія літератури. – К,. 2002. – С. 24).

11. З'ясуйте, у яких творах М.Яцків використовує такий різновид метонімії, як металепсис. Наведіть приклади. Що таке аналепсис? Як цей композиційний прийом М.Яцків використовує у новелі «Благословення»?

12. Прокоментуйте думку О.Білецького, який вважав, що багатство жанрових різновидів кінця ХІХ – початку ХХ ст. пов'язане з ліризацією? *Методорієнтування*. На заняття пропонується ознайомитися з такими творами М.Яцківа: За горою; Доля молоденької музи; Душі кланяються; Благословення; Повернення; Біла квітка; Шкапа; Красуня; Христос у гарнізоні; В казармі; Діточа грудь у скрипці; Дівчина на чорному коні; Лісовий дзвін; Поема долин; Серп; Де правда?; Бувальщина; У наймах; У милосердної богині з кам'яним серцем.

Тема 10. Феномен "покутської трійці" в українській літературі. Творчість Леся Мартовича та Марка Черемшини

1. Написати наукові тези на тему (за вибором): Літературознавча рецепція творчості Марка Черемшини. Літературознавча рецепція творчості Леся Мартовича. Сецесійний стиль Марка Черемшини. Засоби сатири в творах Леся Мартовича.

2. Написа есе на одну з тем: Вплив сецесії на формування художнього стилю Марка Черемшини. Вплив фольклору на формування естетичних координат Марка Черемшини. Особливості наративної структури новелістики Марка Черемшини.

3. Текстуально ознайомтесь зі статтею М.Яцківа «Лесь Мартович». Озвучте основні тези праці.

4. За словником літературознавчих термінів та спеціальною літературою повторити засоби сатири та гумору.

5. Випишіть тези з праці М. Зубрицької «Теорія Іронії Річарда Рорті» (див.: Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002). Спробуйте спроектувати їх на творчість Л. Мартовича.

6. На основі статті М. Зерова «Марко Черемшина і галицька проза» (див. Зеров М. Твори: У 2 т. – К., 1990. – Т. 2) з'ясуйте, як дослідник української літератури оцінював творчість Марка Черемшини.

7. Ознайомтесь із циклом поезій у прозі Марка Черемшини «Листки». Чим ці твори відрізняються від прози письменника пізнішого часу?

8. З'ясуйте подібність творів Марка Черемшини «Бабин хід», В.Стефаника «Сама-саміська», М.Коцюбинського «Що записано в книгу життя».

9. Як можна пояснити звернення Марка Черемшини до поетики народних голосінь? До відповіді залучити тексти таких творів: «Горнець», «Зведениця», «Чічка», «На боже», «Дід» тощо.

10. Як відомо, гедонізм – «філософсько-етичне вчення, за яким насолода вважається найвищим благом та сенсом життя. Гедонізм сформувався на підставі довільного тлумачення поглядів Епікура, переконаного, що справжнім щастям для людини може бути задоволення її бажань за відсутності страждання (епікуреїзм)» (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.1/ Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С.214). З огляду на це, чи можемо говорити про гедоністичну світоналаштованість героїв прози Марка Черемшини? Доведіть свою думку.

11. Чи погоджуєтесь ви з думкою дослідниці Л.Дунаєвської, що «анафоричність його (Марка Черемшини) прози, як і в народній творчості, посилює психологічний ефект дії, органічно зближує літературний твір з усним. Афористичність речень у новелах Марка Черемшини ритмізує дію, озвучує їх мелодикою, притаманною народній мові, тонким ліризмом». Свою відповідь аргументуйте, апелюючи до творів Марка Черемшини.

Тема 11. Творчість Володимира Самійленка

1. Підготувати доповідь на тему "Специфіка сатири Володимира Самійленка".

2. Прокоментуйте, підтвердивши свої думки текстами художніх творів В. Самійленка, такі слова М.Зерова: «Золотий народний гумор, запліднений сприйняттям і засвоєнням кількох витончених манер, – сублімується, удосконалюється, прокидає для себе нові, цікаві і почесні стежки».

3. Як відомо, *ономастик* – вірш, написаний до дня народження певної особи (див.: (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т.2 / Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С.153). Доведіть, що жартівлива «Ода індику» В. Самійленка, присвячена його товаришеві В.Ігнатовичу і виголошена на святкуванні його дня народження, належить до цього жанру.

Тема 12. Творчість Осипа Маковея, Андрія Чайковського, Спиридона Черкасенка

1. Визначити співвіднесення авторського вимислу і історичної правди у творах А.Чайковського.

2. Прокоментуйте рядки авторської передмови до драматичного твору С.Черкасенка «Про що тирса шелестіла»: «Історичні і взагалі живі особи в п'єсі взято автором не для популяризації їх зо сцени, а – як живі символи до втілення певних ідей (Сірко – боротьба в людині двох початків – звірячого й духовного; в образах Оксани й Килини – вираз тих

початків; Сірчиха – клопітна буденщина, нездатна піднестись над життям, і т. д.)…».

3. Тексуально ознайомтесь із оповіданнями С.Черкасенка «Маленький горбань», «Безпритульні», «Гараськів Великдень». Назвіть тематично й проблемно близькі твори українських письменників кінця XIX – початку XX ст. цим оповіданням С.Черкасенка.

4. Чи можна вважати тематично близькими твір С. Черкасенка «Пригоди молодого лицаря. Роман із козацьких часів» з історичною трилогією для дітей сучасного українського письменника В. Рутківського «Джури» («Джури козака Швайки», «Джури-характерники», «Джури і підводний човен»)? Прокоментуйте свою думку.

Тема 13. Творчість Тимофія Бурдуляка, Архипа Тесленка, Степана Васильченка

1. Написати наукові тези на тему (за вибором): Літературознавча рецепція творчості Архипа Тесленка. Літературознавча рецепція творчості Степана Васильченка. Риси експресіонізму в творчості А.Тесленка. Стильова поліфонія творів С.Васильченка.

2. Чи згодні ви з літературознавцем А. Шамраєм, що С.Васильченко «в ґрунті залишається реалістом», не відходить від реальності, хоч іноді накидає на неї «намітку фантастики», навіть «переходить на різні казочки»?

3. Чи можна погодитися з дослідницею З.Нестер, що у С.Васильченка «нема гнівного презирства, сарказму»?

4. Що ховають алегоричні, притчові структури творів С.Васильченка?

5. Чому, на Вашу думку, «Ось та Ась», «Московський ґедзь», п’єса «Куди вітер віє» довгі роки не перевидавалися?

6. За довідковою літературою з’ясуйте, що таке *плеоназм* (див.: (Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 2 / Авт.-укл. Ю.І.Ковалів. – К., 2007. – С. 557). Доведіть, що у творі «Свекор» письменник застосував цей троп, який застосовується при зіставленні характеристик певних дій чи персонажів, коли за серйозним формулюванням прихована насмішкуватість.

7. На основі прочитаних творів А.Тесленка створіть психопортрет автора-оповідача.

Критерії оцінювання самостійних робіт:

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль зі змістового модуля «Історія української літератури і літературної критики кінця XIX – початку XX століття» здійснюється у формі тестування (три тестові контрольні роботи по 25 питань оцінюються по 25 балів).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль в 5 семестрі здійснюється у формі письмового іспиту (максимум 40 балів), що передбачає розкриття двох питань, по одному з кожного модулю: «Українська література і літературна критика кінця XIX – початку XX століття» та «Українська література і літературна критика 20-30-х рр. XX століття».

До іспиту допускаються студенти, що набрали не менше 35 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Суспільно-культурний розвиток України на межі XIX – XX століть.
2. Основні риси модернізму. Етапи розвитку.
3. Особливості українського модернізму.
4. Волюнтаризм Лесі Українки. Утвердження культу волі, мужності, саможертовності, оптимізму у поезіях “Contra spem spero!”, “Епілог”, “Ритми”, “Мріє, не зрадь”.
5. Біблійні образи та мотиви у творчості Лесі Українки.
6. Інтимна лірика поетеси: адресати віршів, образ ліричної героїні, особливості поетики. Аналіз віршів “Не дорікати слово я дала...”, “Твої листи завжди пахнуть зів’ялими трояндами...”, “Все, все покинуть, до тебе полинуть”, “Хотіла б я тебе, мов плющ обняти...”
7. Утвердження високої місії мистецтва у суспільстві. Аналіз віршів Лесі Українки “Поет під час облоги”, “Слово, чому ти не твердая криця”, “Де поділися ви, голоснії слова”.
8. Прикмети неоромантики та неокласицизму у творчості Лесі Українки. Аналіз драм “У пущі”, “Оргія”.
9. Драма Лесі Українки “Блакитна троянда”: проблематика, система образів, символіка.
10. Національно-патріотична проблематика драматичної поеми Лесі Українки “Бояриня”.
11. Трагедія непочутого пророцтва. Аналіз драми Лесі Українки “Кассандра”.
12. Драма Лесі Українки “Камінний господар”: власний “Дон Жуан” української літератури.
19. Драма-феєрія Лесі Українки “Лісова пісня”: філософські ідеї, образи, проблематика, символи.
20. Ольга Кобилянська. Основні теми, мотиви, жанри творчості.
21. Повісті Ольги Кобилянської „Людина”, „Царівна”: історія написання, особливості композиції, система образів.
22. Проблема статі у творчості Ольги Кобилянської. Аналіз новел „Valse melancolical”, “Природа”, “Некультурна”, “Битва”.
23. Повість Ольги Кобилянської “Земля”: проблематика твору, земля як головний персонаж і джерело конфлікту твору.
24. Повість Ольги Кобилянської “В неділю рано зілля копала...” як вияв поетики неоромантизму.
25. Поезія “Молодої Музи”. Основні художні принципи. Творчість Богдана Лепкого, Петра Карманського, Василя Пачовського. Аналіз поезій.
26. Поети “Української хати” (Микола Вороний, Грицько Чупринка, Олександр Олесь). Особливості поезії “хатян”.
27. Олександр Олесь. Основні теми творчості, риси стилю (на прикладі аналізу поезій митця).
28. Творчість Олександра Олеся в епоху революції 1905-1907 років. Аналіз поезій “Айстри”, “Три менти”, “О слово рідне! Орле скутий!”, “Яка краса:

відродження країни!”

29. Творчість Олександра Олеся періоду еміграції. Тема ностальгії, голоду. Аналіз творів.

30. Українська символістська драма. Аналіз драматичного етюду Олександра Олеся “По дорозі в казку”.

31. Творчість Михайла Коцюбинського. Еволюція у бік модернізму.

32. Дослідження таємниці внутрішнього світу людини у новелах Михайла Коцюбинського “На камені”, “Лялечка”.

37. Глибина внутрішнього конфлікту у психологічних новелах Михайла Коцюбинського “Цвіт яблуні”, “Intermezzo”. Повість Михайла Коцюбинського “Fata morgana”: риси реалізму та імпресіонізму у творі.

38. Повість Михайла Коцюбинського „Тіні забутих предків”: історія написання, джерела, проблематика, образи.

39. Проблема добра і зла, злочину і кари у новелах Василя Стефаника “Новина”, “Лесева фамілія”, “Злодій”, “Гріх”.

40. Концепція життя і смерті, сенсу страждання у творчості Василя Стефаника “Палій”, “Сама-саміська”.

41. Новела Василя Стефаника “Камінний хрест” як втілення ідеї всезагального взаємозв’язку всього сущого.

42. Національно-патріотична тематика у творчості Василя Стефаника. “Марія”.

43. Володимир Винниченко. Три періоди творчості.

44. Сутність неореалізму. Прикмети течії у творчості Володимира Винниченка.

45. Проблема “мистецтва для мистецтва” у драматургії Володимира Винниченка. Аналіз драми “Чорна Пантера і Білий Ведмідь”.

46. Проблема гріха посутнього і наносного: аналіз драми Володимира Винниченка “Гріх”.

47. Експерименти над проблемами “нової” моралі: драма Володимира Винниченка “Брехня”.

48. Особливості малої прози Володимира Винниченка. аналіз оповідань “Суд”, “Салдатики”, “Студент”.

49. Роман Володимира Винниченка “Записки кирпатого Мефістофеля”: композиція, проблематика, образна система, особливості поетики, символи.

50. Поезія Володимира Самійленка. Гумор і сатира у доробку митця («Ельдорадо», «Пісня про віщого Василя», «На печі», «Патріота Іван»).

51. Прикмети модернізму у творчості Гната Хоткевича. Збірка «Поезія в прозі» (1902 р.) як спроба оновлення жанрової системи

52. Агатангел Кримський. Особливості стилю митця. Любовна та пейзажна лірика Агатангела Кримського.

53. Стильова поліфонія творів Степана Васильченка.

54. Історична проза Осипа Маковея.

55. Інтуїтивний модернізм Тимофія Бордуляка.

56. Модерністський дискурс у прозі Михайла Яцкова.

57. Жанрово-стильові особливості драматургії Спиридона Черкасенка.

58. Морально-етична проблематика новелістики Архипа Тесленка.
59. Покутська трійця. Творчість Марка Черемшини.
60. Покутська трійця. Творчість Леся Мартовича.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	**90-100** балів	**Відмінно** – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	**82-89** балів	**Дуже добре** – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	**75-81** балів	**Добре** – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	**69-74** балів	**Задовільно –** посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	**60-68** балів	**Достатньо** – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	**35-59** балів	**Незадовільно з можливістю повторного складання** – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	**1 – 34** балів	**Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу** – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Разом: **90 год**.: лекції – 12 год., семінарські заняття – 10 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 27 год., модул. контроль – 6 год., семестр. контроль – 15 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
Модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
Назва модуля	**Криза народництва та модерний дискурс в українській літературі межі XIX – XX ст.**					**Утвердження модернізму в українській літературі межі XIX та XX століть**							
Кількість балів за модуль	131 бал					170 балів							
Лекції	I		II	III	IV	V		VI					
Теми лекцій	Художні напрями та течії в українській літературі к. XIX – поч. XX ст. (1 б.)		Неоромантизм Лесі Українки (1 б.)	Феміністичний дискурс українського модернізму. Ольга Кобилянська (1 б.)	Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейсь-кого імпресіонізму (1 б.)	Український поетичний символізм. Творчість Олександра Олеся та Миколи Вороного (1 б.)		Жанрово-стильові особливості творчості В.Винниченка (1 б.)					
Теми семінарських занять	Народницький і ранньо-модерністський дискурси кінця XIX – початку XX століття (11 б.)	Художні напрями та течії в українській літературі к. XIX – поч. XX ст. (11 б.)				Експресіоністичне письмо. Василь Стефаник (11 б.)	Український поетичний символізм. Творчість Олександра Олеся та Миколи Вороного (11 б.)	Жанрово-стильові особливості творчості В.Винниченка (11 б.)					
Теми практичних занять	Художні напрями та течії в українській літературі к. XIX – поч. XX ст. (11 б.)		Неоромантизм Лесі Українки (22 б.)	Феміністичний дискурс українського модернізму. Ольга Кобилянська (11 б.)	Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейсь-кого імпресіонізму (11 б.)			Творчість письменни-ків «Молодої музи». Богдан Лепкий, Петро Кармансь-кий, Михайло Яцків, Василь Пачовський (11 б.)	Феномен “покутської трійці” в українській літературі. Творчість Леся Мартовича та Марка Черемшини (11 б.)	Творчість Володимира Самійленка (11 б.)	Творчість Осипа Маковея, Андрія Чайковського, Спиридона Черкасенка (11 б.)	Творчість Тимофія Бурдуляка, Архипа Тесленка, Степана Васильченка (11 б.)
Самостійна робота	Самостійна робота 1-5 (5 б.)					Самостійна робота 6-13 (5 б.)							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)					Модульна контрольна робота 2-3 (50 б.)							

Підсумковий контроль	Іспит у 5 семестрі

Заочна форма навчання

Разом: **90 год**.: лекції – 6 год., практичні заняття – 6 год., самостійна робота – 78 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
Модуль	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2							
Назва модуля	**Криза народництва та модерний дискурс в українській літературі межі XIX – XX ст.**					**Утвердження модернізму в українській літературі межі XIX та XX століть**							
Кількість балів за модуль	49 балів					52 балів							
Лекції	I		II			III							
Теми лекцій	Художні напрями та течії в українській літературі к. XIX – поч. XX ст. (1 б.)		Неоромантизм Лесі Українки (1 б.)			Жанрово-стильові особливості творчості В.Винниченка (1 б.)							
Теми практичних занять			Феміністич-ний дискурс українського модернізму. Ольга Кобилянська (11 б.)		Проза Михайла Коцюбинського у контексті розвитку європейського імпресіонізму (11 б.)	Експресіоністичне письмо. Василь Стефаник (11 б.)							
Самостійна робота	Самостійна робота 1-5 (5 б.)					Самостійна робота 6-13 (5б.)							
Підсумковий контроль	Іспит у 55 семестрі												

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Друковані та інтернет-джерела

Базові

1. Агеєва В.П. Жіночий простір: феміністичний дискурс українського модернізму. – К.: Факт, 2003. – 320 с.
2. Горболіс Л. Парадигма народнорелігійної моралі в прозі українських письменників кінця XIX – початку XX ст.: Монографія. – Суми: ВАТ «СОД» вид-во «Козацький вал», 2004. – 200 с.
3. Гундорова Т. Кітч і Література. Травестії. – К.: Факт, 2008. – 284 с.
4. Гундорова Т. ПроЯвлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. – К.: Критика, 2009. – 447 с.
5. Зеров М. Від Куліша до Винниченка. Нариси з новітнього українського письменства // Зеров М. Твори: В 2 т. – К.: Дніпро, 1990. – Т.2. – 601 с. – С. 435-457.
6. Історія української літератури XX століття: У 2 кн. – Кн. 1: Перша половина XX ст. Підручник / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1998. – 464 с.
7. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. – К.: Либідь, 2005. – Кн. І. – 624 с.
8. Кузнєцов Ю. Імпресіонізм в українській прозі кінця XIX – початку XX ст. (проблеми естетики і поетики). – К.: Зодіак-ЕКО, 1995. – 303 с.
9. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. - 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
10. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму: Монографія. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2002. – 392 с.

Додаткові

1. Аврахов, Г. Г. Леся Українка : проблеми текстології та історії друку. – Луцьк : Твердиня, 2007. – 228 с.
2. Агєєва В. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації: Монографія. – К.: Либідь, 2001. – 264 с.
3. Гундорова Т. Femina Melancholica: Стать і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. – К.: Критика, 2002. – 272 с.
4. Коцюбинська М. Михайло Коцюбинський – сьогоднішніми очима // Коцюбинська М. Мої обрії: В 2 т. – К.: Дух і літера, 2004. – Т.1. – С. 229-261.
5. Левченко Г.Д. Міф проти історії: семіосфера лірики Лесі Українки: монографія. – К.: Академвидав, 2013. – 329 с.
6. «Покутська трійця» й літературний процес в Україні кінця XIX – початку XX століть: (До 130-річчя від дня народження В.Стефаника і Л.Мартовича): Матеріали наук. конф. / Дрогобицький держ. пед. ун-т імені І.Франка. – Дрогобич: Вимір, 2001. – 234 с.
7. Поліщук Я. Естетичний досвід декадансу (аспекти модальності й моди) // Слово і час. – 2002. – №4. – С.20-26.
8. Ткаченко А.О. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних

закладів. – 2-е вид., випр. і доповн. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.

9. Філатова О. Імпресіонізм в українській прозі XX ст. // Слово і час. – 1999. – С.66-69.

10. Яструбецька Г. Експресіонізм – імпресіонізм: стильова опозиція чи дифузія? // Слово і час. – 2006. – №2. – С.39-45.

Інформаційні ресурси

Бібліотека української поезії: http://poetyka.uazone.net/

Електронна бібліотека “ЧТИВО”: http://chtyvo.org.ua/

Зібрання поетичних творів української літератури: http://poetyka.uazone.net/

Зібрання текстів української літератури: http://www.ukrlib.com.ua/

Клуб поезії: http://www.poetryclub.com.ua/

Книгарня “Є”: http://book-ye.com.ua/

Літакцент: http://litakcent.com/

http://slovo-divo.ucoz.ua/index/teksti_novochasnoji_literaturi/0-36

УКР.ЛІТ. Портал сучасної української літератури: http://ualit.org/

Художні твори до курсу «Історія української літератури й критики кінця XIX – поч. XX ст.»

ЛЕСЯ УКРАЇНКА (1871-1913): Обов’язково: Поезія: «Сторононько рідна! коханий мій краю!..», «Хто вам сказав, що я слабка...», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь!..», «Нічка тиха і темна була», «Квіток, квіток...», «Ви щасливі, пречистії зорі...», «Contra spem spero!», «І все-таки до тебе думка лине...», «І ти колись боролась, мов Ізраїль...», «Хвиля», «Стояла я і слухала весну…», «Твої листи завжди пахнуть зов’ялими трояндами…», «Все-все покинуть, до тебе полинуть…», «Уста говорять: “Він навіки згинув!”», «Дим», «To be or not to be?..», «Давня казка», «Одержима», «Оргія», «Кассандра», «Камінний господар», «Бояриня», «Лісова пісня», «Малорусские писатели на Буковине», «Новейшая общественная драма». **Додатково:** «Роберт Брюс, король шотландський», «Одно слово», «Віла-посестра», «Ізольда Білорука», «В катакомбах», «Осіння казка», «У пущі», «На полі крові», «Адвокат Мартіан», «Руфін і Прісцілла», «Над морем», «Приязнь».

МИХАЙЛО КОЦЮБИНСЬКИЙ (1864-1913): Обов’язково: «На камені», «Сміх», «Сон», «Дебют», «Під мінаретами», «Цвіт яблуні», «Intermezzo», «Хвала життю!», «На острові», «Невідомий», «Дорогою ціною», «Fata morgana», «Тіні забутих предків». **Додатково:** «На віру», «Харитя», «Ціповяз», «Для загального добра», «Пе-коптьор», «В путах шайтана», «Лялечка», «З глибини», «Він іде!», «Невідомий», «Подарунок на іменини», «В дорозі», «Коні не винні».

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА (1863-1942): Обов’язково: «Битва», «Некультурна», «Valse melancholique», «Лист засудженого на смерть вояка до своєї жінки», «Людина», «Царівна», «В неділю рано зілля копала…», «Земля».

Додатково: «За готар», «Природа», «Банк рустикальний», «Мужик», «Юда», «Назустріч долі», «Сниться», «За ситуаціями», «Через кладку», «Апостол черні».

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК (1871-1936): Обов'язково: «Моє слово», «Новина», «Камінний хрест», «Марія», «Катруся», «Святий вечір», «Палій», «Сини». **Додатково:** «Синя книжечка», «Виводили з села», «Стратився», «Сама-саміська», «Лесева фамілія», «Побожна», «Май», «Лист», «Кленові листки», «Вона-земля», «Діточа пригода», «Воєнні шкоди», «Морітурі», «Дурні баби».

ЛЕСЬ МАРТОВИЧ (1871-1916): «Нечитальник», «Мужицька смерть», «За межу», «Лумера», «Ось поси моє!», «Стрибожий дарунок», «Війт», «Хитрий Панько», «Іван Рило», «Винайдений рукопис про руський край», «Забобон».

МАРКО ЧЕРЕМШИНА (1874-1927): «Карби», «Святий Миколай у гарті», «Чічка», «Злодія зловили», «Зведениця», «Більмо», «Зрадник», «Село вигибає», «Село потерпає», «Ласка», «Верховина», «Хіба даруймо воду», «Перші стріли», «Писанка», «Ласка», «Верховина», «Парубоцька справа», «Марічка занедужала», «Парасочка».

ВОЛОДИМИР САМІЙЛЕНКО (1864-1925): Обов'язково: «На печі», «Патріотична праця», «До поета», «Божий приклад», «Te Deum», «Непевність», «Людськість», «Орел», «Україні», «Українська мова», «Патріот Іван», «Герострат», «Ельдорадо». **Додатково:** «Елегія», «Дві планети», «Грішниця», «Вечірня пісня», «Весна», «Найдорожча перлина», «На роковини смерті Шевченка», «Вінок Тарасові Шевченку в день 26 лютого», «На смерть Лесі Українки», «Пам'яті Л.Глібова», «Пісня про Віщого Василя», «Собаки», «Ідеальний публіцист», «Новий лад», «Мрія бюрократа», «Міністерська пісня», «Дума-цяця», «У Гайхан-бея», «Гея», «Чураївна».

ОЛЕКСАНДР ОЛЕСЬ (1878-1944): Обов'язково: «З журбою радість обнялась…», «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..», «Лебідь», «Яка краса: відродження країни!..», «О принесіть як не надію...», «Вийди, змучена», «По дорозі в Казку». **Додатково:** «Айстри», «Ой не квітни, весно», «Капітану Шмідту», «Три менти», «Ми не кинемо зброї своєї», «Щороку», «Рідна мова в рідній школі», «Народе – страднику», «Над Дніпром», «Ніч на полонині», «даремно все», «Ми плакали», «В степу».

МИКОЛА ВОРОНИЙ (1871-1940): «Серце музики», «Ікар», «Ad astra», «Іванові Франкові», «Краса», «Блакитна Панна», «Ти не любиш мене», «Легенда», «Інфанта», «Мавзолей», «Vae victis», «Євшан-зілля».

ГРИЦЬКО ЧУПРИНКА (1879-1921): «Дзеньки-бреньки», «Звуки», «Казка», «Ураган», «Останній звук моєї ліри», «Перемога», «Останній звук», «Поет» («О ні, Поет – не гладіатор…»), «В царстві висот», «До своїх…», «Лицар-Сам».

ОСИП МАКОВЕЙ (1867-1925): «Клопоти Савчихи», «Вуйко Дорко», «Мандоліна», «Туга», «Заробок на свята», «Поза правом», «Казка про невдоволеного Русина», «Як я продавав свої новели», «Новітній плуг», «Як Шевченко шукав роботи», «Вдячний виборець», «Кроваве поле», «Братання», «Відмова», «Ярошенко», «Життєпис Осипа Юрія Гординського – Федьковича», поезії.

ТИМОФІЙ БОРДУЛЯК (1863-1936): «Дай, боже, здоровля корові!»,

«Мати», «Дід Макар», «Для хорого Федя», «Жебрачка», «Ось куди ми підемо, небого!», «Бузьки», «Іван Бразілієць», «Жура», «Передновок».

МИХАЙЛО ЯЦКІВ (1873-1961): Обов'язково: «Готуріди», «Посуди», «Поганство юрби», «Мальований стрілець», «Лісовий дзвін», «Дитяча грудь у скрипці», «Дівчина на чорнім коні», «Архітвір», «Новітня основа», «Вечерниці Романа Ничаєнка», «Блискавиці». **Додатково:** «У наймах», «Душі кланяються», «Під обухом», «Казка про перстень», «Огні горять», «Лесь Мартович», «Спогад про Василя Стефаника».

ПЕТРО КАРМАНСЬКИЙ (1878-1956): «Ой люлі, смутку!..», «І знов доводиться ридати», «Чогось так сумно», «Leitmotiv», «Kennst du das Land» та ін.

ВАСИЛЬ ПАЧОВСЬКИЙ (1878-1942): «Се є штука – я не пхаю тут ідей!», «Ніч на морі», «Любов», «Дрижання душі», «Даменвальс» та ін.

БОГДАН ЛЕПКИЙ (1872-1941): «Листи падуть», «Сонце гасне», «Журавлі», «Мій спів», «Намалюй мені, друже, картину» та ін.

АРХИП ТЕСЛЕНКО (1882-1911): «За пашпортом», «Хуторяночка», «Радощі», «Школяр», «Любов до ближнього», «У схимника», «Свій брат», «Истинно русский человек», «Немає матусі», «Поганяй до ями», «Страчене життя».

СТЕПАН ВАСИЛЬЧЕНКО (1879-1932): «Мужицька арихметика», «На чужину», «Над Россю», «Вечеря», «Циганка», «Волошки», «Дощ», «Талант», «На хуторі», «Чайка», «Свекор», «Осінній ескіз», «В бур'янах», «На перші гулі», «Не співайте, півні, не вменшайте ночі!», «Роман», «В темряві», «Дома», «З дитячих вражень», «Басурмен», «Чорні маки», «Отруйна квітка», «Приблуда», «В тінях липневої ночі», «Крізь дрімоти», «Гріх», «На вечірні».

ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО (1880-1951): Обов'язково: «Момент», «Дисгармонія», «Пророк», «Чорна Пантера і Білий Ведмідь», «Між двох сил», «Гріх», «На той бік», «Раб краси», «Записки кирпатого Мефістофеля». **Додатково:** «Краса і сила», «Біля машини», «Голота», «Солдатики!», «Хто ворог», «Кузь та Грицунь», «Раб краси», «Малорос-європеєць», «Студент», «Талісман», «Чесність з собою», «Рівновага», «Хочу!», «Сонячна машина», «Слово за тобою, Сталіне!», «Пригвождені», «Між двох сил», «Відродження нації».

СПИРИДОН ЧЕРКАСЕНКО (1876-1940): «Воронько», «Маленький горбань», «Яма», «Гараськів Великдень», «Безпритульні», «Ахметка», «Казка старого млина», «Про що тирс шелестіла»

ГНАТ ХОТКЕВИЧ (1877-1938): «Поезія в прозі», «Портрет», «Романс», «Життєві аналогії», «Авірон», «Камінна душа».

АГАТАНГЕЛ КРИМСЬКИЙ (1871-1942): Обов'язково: «Містичне», «Передсмертні мелодії», «В горах Ливанських», «Самотою на чужині», «Нечестиве кохання», «Кохання по-людському», «Передсмертні мелодії», «Сам своє щастя розбив», «Спомин про минуле», «Андрій Лаговський». **Додатково:** «Батьківське право», «Сирота Захарко», «В народ», «Psichopatia nationalis».

ОЛЕКСА ПЛЮЩ (1887-1907): «Моя муза», «Записки недужої людини», «Страшна помилка».

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ (1857-1935): «В гнізді», «За сестрою», «На

ухо дах», «Сагайдачний».

Тексти літературної критики

1. Вороний Микола «Театральне мистецтво і український театр».
2. Гриничева Катря «Непорозуміння яко доказ».
3. Євшан М. «Боротьба генерацій і українська література».
4. Євшан М. «Проблеми творчості».
5. Євшан М. «Суспільний і артистичний елемент в творчості».
6. Єфремов С. «В поисках новой красоты».
7. Карманський П. «Українська богема».
8. Леся Українка «Малорусские писатели на Буковине».
9. Леся Українка «Новая общественная драма».
10. Леся Українка «Новые перспективы и старые тени (Новая женщина западноевропейской беллетристики)».
11. Луцький О. «Молода Муза».
12. Нечуй-Левицький І. Українська декадентщина».
13. Рудницький М. «Що таке “Молода Муза”?».
14. Стешенко І «Українське письменство і читач».
15. Товкачевський А. «Література і наші “народники”».
16. Товкачевський А. «Проблема культури».
17. Франко І «Із секретів поетичної творчості».
18. Франко І «Старе й нове в сучасній українській літературі».
19. Франко І. «Маніфест “Молодої Музи”».
20. Франко І. «Принципи і безпринципність».
21. Хоткевич Г. «Земля. Повість Ольги Кобилянської (критична оцінка)»
22. Хоткевич Г. «Літературні враження»
23. Шурат В. «Французький декадентизм у польській і великоруській літературі».